

La cultura necessita ser premiada?

«La idea de competició s'imposa fàcilment, i segurament és una de les tessitures que menys necessita trepitjar la creació cultural»

He viscut tota la vida amb el mantra de les recompenses, públiques i privades, com a motor de la creació. Els guardons, que ja formen part de l'espectacularització de la cultura, han ajudat a produir notícies amb la música, el teatre, la literatura o el cinema en el centre de l'actualitat i el fet periodístic. I també és cert que, sovint, s'ha buscat més el titular que la insistència del reconeixement dels mateixos gèneres culturals.

La cultura necessita ser premiada? Què s'hi premia, en aquesta espècie de concurs? La qualitat d'una obra? L'aportació positiva que en fa al global de tot el teixit cultural? Els interessos econòmics que hi ha al seu darrere? La persona treballadora que l'ha creat? El seu egoisme? La seva pertinença a un col·lectiu artístic? El llegat que un artista acumula? O els favors? I amb quins paràmetres s'atorguen?

Aquells premis que emanen d'entitats privades el més probable és que vinguin condicionats per interessos econòmics que s'allunyen dels criteris merament artístics i, per tant, representen els mèrits de les empreses d'aquell sector que s'acostuma a anomenar "indústria", que als creadors ens fa tanta gràcia (és ironia) i que sempre fa més referència a la patronal cultural i no pas a la base treballadora.

Els reconeixements públics són i haurien de ser una altra cosa. El pes d'allò professional hi és present, amb una valoració més estricta del fet pròpiament cultural, estimant-ne els continguts i els continents amb judicis artístics i amb processos de ponderació amb persones que acumulen un fort coneixement i una llarga experiència en el terreny cultural. Des del meu punt de vista, així és com haurien de tractar-se tots aquests guardons.

La votació popular diria que són figures d'un altre paner. Com a tal, potser no és bona idea donar-li gaire protagonisme. La idea de competició s'imposa fàcilment, i segurament és una de les tessitures que menys necessita trepitjar la creació cultural. És un terreny adobat per convertir les xarxes socials en un camp de batalla on qui acaba imposant-se, normalment, és qui més seguidors té i qui més anuncis promociona i paga per visibilitzar-se i demanar el vot en aquesta estranya competició. Potser no és gaire saludable.

Acabo en posició d'autodefensa, que ens coneixem i a Internet hi ha marge i màniga ampla per la demagògia. No estic en contra de premiar a la creació. En absolut. És més, considero que un país amb una llengua pròpia, i sense estructures d'Estat que blindin la creació que s'hi produeix, necessita aquest simbolisme per irradiar la seva obra cultural i projectar-se a ell mateix, cap a dins i cap enfora.